

VERDI, GIUSEPPE, PIAVE, FRANCESCO MARIA, WALLMARK,
ERNST

**Rigoletto : Opera i fyra akter / af F.M.Piave ;
Musiken af Giuseppe Verdi ; Öfvers. från
italienskan af Ernst Wallmark**

Stockholm : Bonnier
1861

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

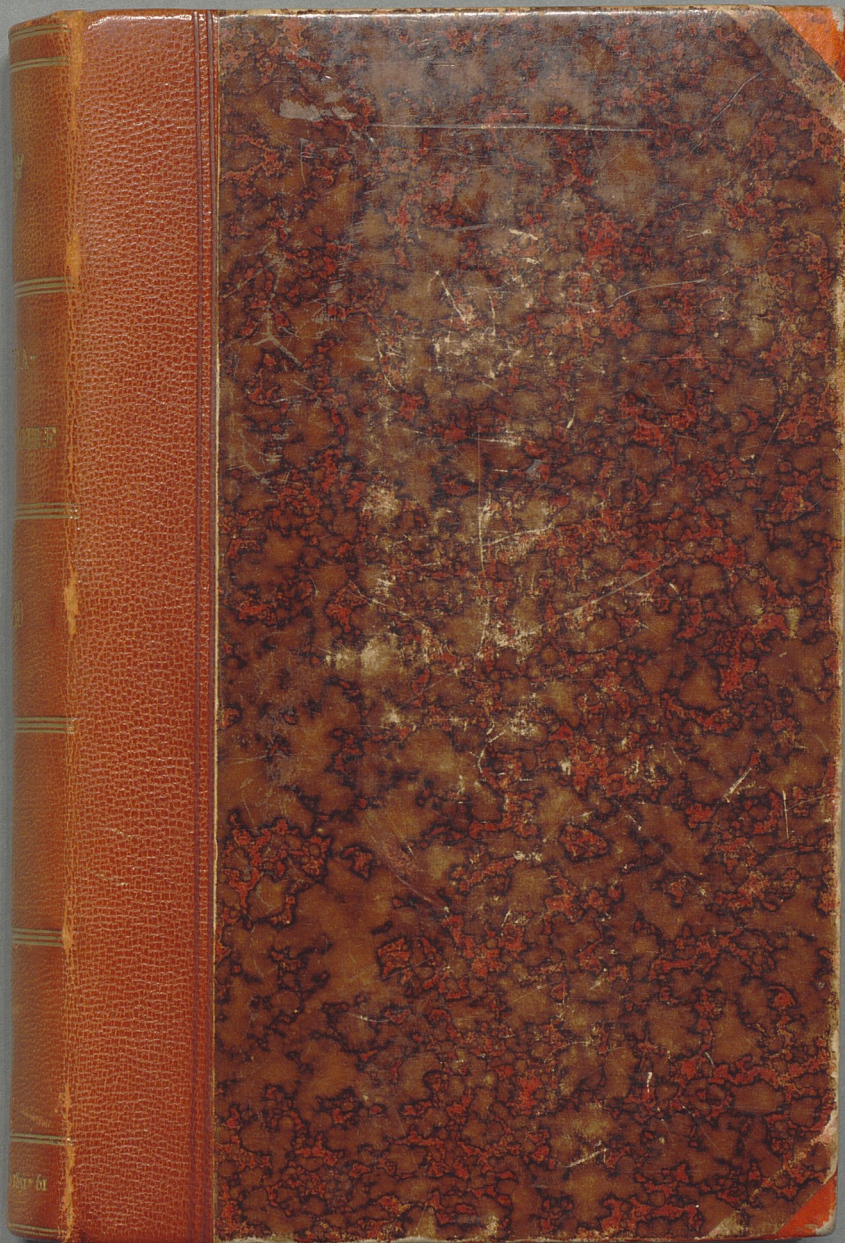
- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

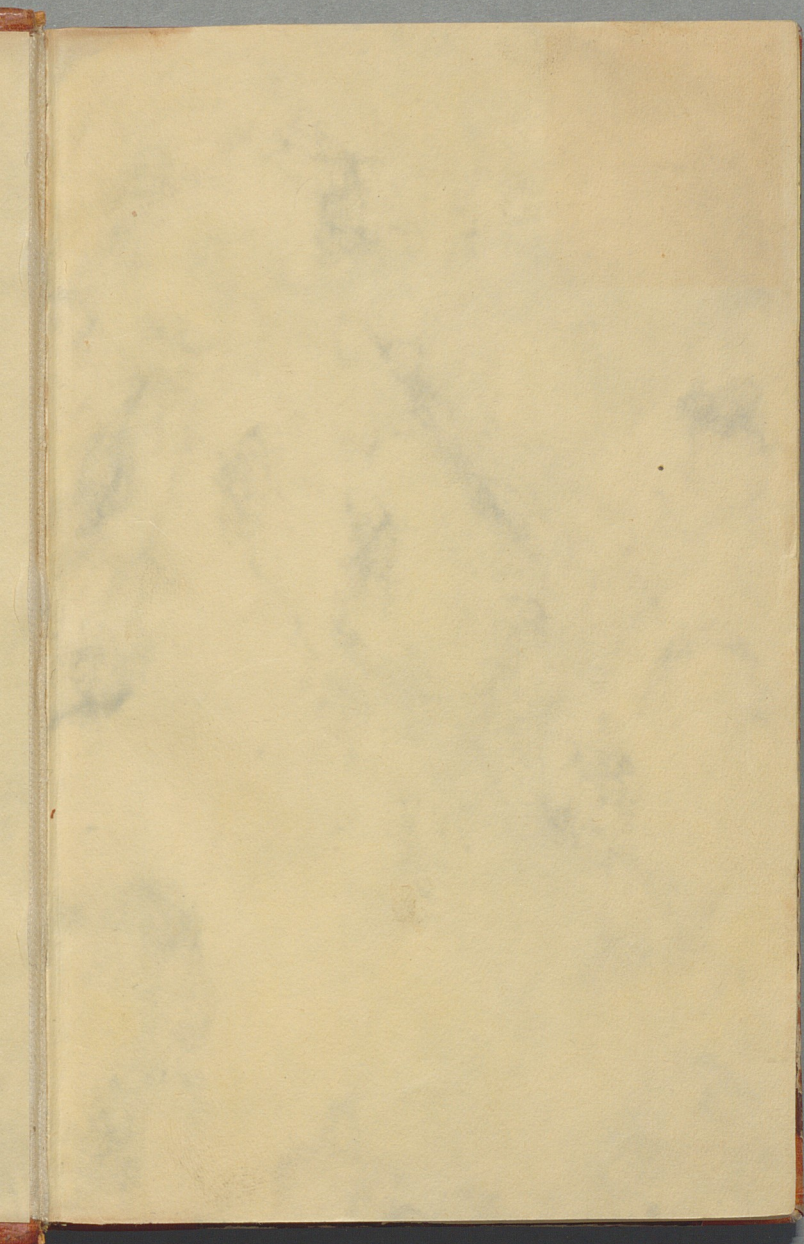
Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

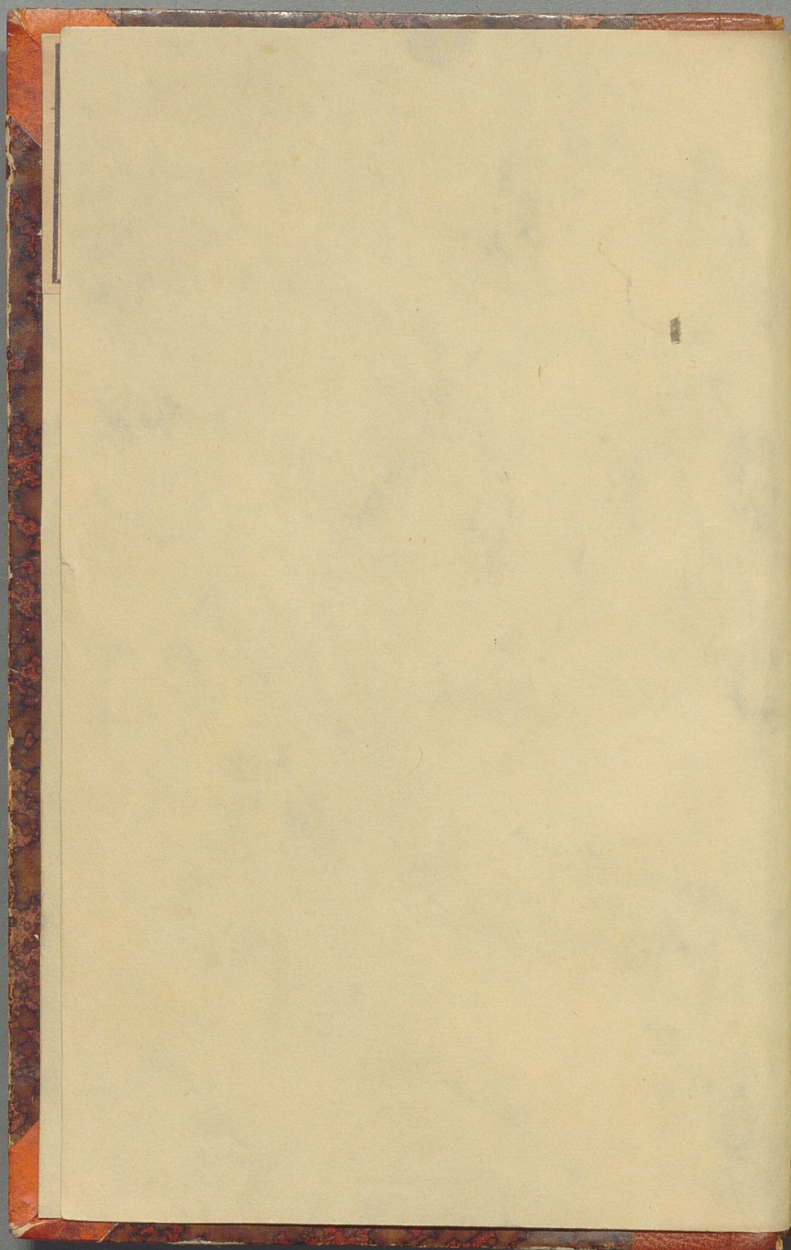
Sv. Saml.

Vitt.

Draw.

Saml.

RIGOLETTO.

OPERA I FYRA AKTER

AF

F. J. M. PIAVE.

Musiken af GIUSEPPE VERDI.

Öfversättning från Italienskan

af

ERNST WALLMARK.

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

1861
Pris: 50 öre

RIGOLETTO.

OPERA IN TRE ATTI.

ACT I.

SCENE I.

SCENE II.

SCENE III.

SCENE IV.

THE END.

RIGOLETTO.

OPERA I FYRA AKTER

AF

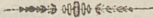
J. M. PIAVE.

Musiken af GIUSEPPE VERDI.

Öfversättning från Italienskan

af

ERNST WALLMARK.

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Personerna:

Hertigen af Mantua.

Rigoletto, hans hofnarr.

Gilda, *Rigoletto*s dotter.

Sparafucile.

Maddalena, hans syster.

Giovanna, *Gilda*s kammarjungfru.

Grefven af Monterone.

Marullo.

Borsa.

Grefve *Ceprano*.

Grefvinnan *Ceprano*.

En officer.

En page hos hertiginnan.

Chör af ädlingar och hofdamer, pager, soldater m. m.

(Scenen är i Mantua och dess omgifningar och händelsen tilldrager sig i början af sextonde seklet.)

STOCKHOLM.

HÖRBERGSKA BOKTRYCKERIET, 1861.

FÖRSTA AKTEN.

En präktig sal i hertigens palats med dörrar i fonden, som leda till andra, väl upplysta, salonger. — En mängd herrar och damer i galadrägt promenera i fonden. — Pager gå fram och åter öfver scenen. — Det är stor bal; musik och sorl höres på afstånd.

Första Scenen.

HERTIGEN och BORSA (*in komma från en af fonddörrarne*).

HERTIGEN.

Ack, hvad jag brinner af lust att snart fullfölja
Mitt äfventyr med lilla borgarflickan!

BORSA.

Hon, som i kyrkan ni så ofta möter?

HERTIGEN.

Se'n trenne måna'r hvarje festdag.

BORSA.

Och hennes bostad?

HERTIGEN.

Ett tyst och ensligt ställe.

Hvarje qväll en man den sköna söker. —

BORSA.

Ah! kanske älskarn — eller ock en make?

HERTIGEN.

Jag vet ej! —

(En grupp af damer och herrar passera genom salen.)

BORSA.

Se dessa sköna! Hvilken tjusning! —

HERTIGEN.

Alla fördunklar Cepranos unga maka.

BORSA.

Det bör ej grefven höra.

HERTIGEN.

Ah! hvarför icke?

BORSA.

Ni hans svartsjuka väcker.

HERTIGEN.

Ej hans hotande min mig förskräcker. —

O, J qvinnor! — jag älskar er alla,

Men i bojer kan ingen mig sluta;

Ty af vaxlingen blott vill jag njuta

I en tjusning, så flyktig, så kort.

Ack, der glödande blickar mig kalla

Vill jag rusa från seger till seger,

Och, när ännu den ena jag eger

Till den andra re'n längtar jag bort.

Ej den skönaste ens kan mig tvinga

Att beständig i kärleken vara;

Narr är den, som sin tro vill bevara,

Ty hans sällhet är blott slafveri.

Hvarje fara jag aktar för ringa;

Jag åt älskarens svartsjuka skrattar,

Från en Argus mitt byte jag fattar

Och min lycka gör vägen mig fri.

Andra Scenen.

DE FÖRRE. *Grefve DI CEPRANO, som på afstånd följer GREFVINNAN, beledsagad af en annan kavaljer. HERRAR och DAMER inkomma från olika håll.*

HERTIGEN (*till grefvinnan Ceprano, som han genast går till mötes med orolig min.*)

Du flyr mig — o grymma! —

GREFVINNAN.

Ja, blott för att följa
Min man till Ceprano. —

HERTIGEN.

Skall solen då dölja
För oss sina strålar och dra sig tillbaka,
Skall hofvet sin ädlaste prydnad försaka?
Och skall då förgäfves — du retande qvinna —
Mitt hjerta af oro och längtan förbrinna?
Mitt mål är din kärlek, för den jag blott andas;
O, säg — när skall stunden, den lyckliga, randas,
Då jag vid ditt hjerta det målet skall hinna?

GREFVINNAN.

För Guds skull, tyst! Var lugn, jag ber! —

HERTIGEN.

Nej!

(*Går ut, ledande grefvinnan vid armen.*)

Tredje Scenen.

DE FÖRRE. RIGOLETTO, *som af en händelse stöter emot Grefve DI CEPRANO. HOFMÄN.*

RIGOLETTO.

Hvar har ni lärt stängas — herr grefve Ceprano?
(*Ceprano gör en gest af otålighet och följer hertigen.*)

RIGOLETTO (till hofmännen).

Sin fruktan han röjer. —

CHÖREN.

Hur festligt!

RIGOLETTO.

Ja visst!

BORSA.

Det sköna vår hertig behagar.

RIGOLETTO.

Ni menar — *de sköna* förljufva hans dagar! —
I dansen, af spelet, vid glaset, hos qvinnan,
Finns ingen, som njuter så eldigt som han.

(Pekar ut åt sidorummet.)

Se der — hur han tillber den sköna grefvinnan!

(Skrattande.)

I morgon helt visst är hon glömd för en ann'. —

(Går ut.)

Fjerde Scenen.

DE FÖRRE. MARULLO (*brådskande*).

MARULLO.

En nyhet, en nyhet! —

CHÖREN.

Hvad är det? Berätta!

MARULLO.

Ni torde förvånas! —

CHÖREN.

Nå skynda, berätta! —

MARULLO (*skrattar*).

Ha, ha, Rigoletto — —

CHÖREN.

Nå hvad?

MARULLO.

Kan ni gissa?

CHÖREN.

Har kanske förskönats — och mistat sin puckel? —

MARULLO.

Långt bättre är saken! (*gravitetiskt.*) Den narr'n Rigo-
letto — -

CHÖREN.

Nå mera?

MARULLO.

Har en flamma.

CHÖREN (*förvånad*).

Är det möjligt? En flamma!

MARULLO.

Ej förr har man sett en Adonis med puckel!

CHÖREN (*skrattande*).

Adonis med puckeln! o lefve Adonis!

Femte Scenen.

DE FÖRRE. HERTIGEN *åtföljd af* RIGOLETTO,
sedan CEPRANO.

HERTIGEN.

Beständigt Ceprano har följt mina steg!
Att vinna hans maka jag sättet ej vet.

RIGOLETTO.

En enlevering!

(*Ceprano har smugit sig bakom hertigen och Rigoletto och lyssnar.*)

HERTIGEN.

Hur är det möjligt?

RIGOLETTO.

I afton —

HERTIGEN.

Bevakad af mannen?

RIGOLETTO.

Sätt honom i kurrän.

HERTIGEN.

Ack nej! —

RIGOLETTO.

Hvad sägs då om landsflykt?

HERTIGEN.

Nej, det ännu mindre.

RIGOLETTO (*med en gest åt halsen*).

Nå väl då! låt hufvudet springa.

CEPRANO (*som hört det sista; afsides*).

Den nedrige skurken! —

HERTIGEN (*som observerar att Ceprano obemärkt lyssnat, slår med ena handen på grefvens axel*).

Han önskar ert hufvud! —

RIGOLETTO.

Ja, om jag det hade, så vore i världen
Ett dumhufvud mindre.CEPRANO (*rasande med handen på värjan*).

Din usling!

HERTIGEN (*lugnar honom*).

Herr greve!

RIGOLETTO.

Han tror jag är rädd!

CHÖREN.

Han lågar af vrede lik sårade tigern.

HERTIGEN.

Du narr, kom med mig!
Beständigt du går i ditt gyckel för vida.

RIGOLETTO.

Hvad har jag att frukta vid hertigens sida?

HERTIGEN.

Den vrede du väcker kan farlig dig bli.

RIGOLETTO.

Lätt slinta dess pilar mitt träsvärd förbi.

HERTIGEN.

Ack, tro dig ej säker, ty lätt kan du falla!
Sjelf lade belackaren ofta sin snara,
För det han ej visste ha tunga för tand.

RIGOLETTO.

Jag fruktar ej hatet — jag trotsar dem alla,
Ty ingen af hofvets förslafvade skara
Mot hertigens gunstling törs lyfta sin hand.

CEPRANO (*till hofmännen*).

Hans gyckel skall straffas, — han hånat oss alla.
Så svärjom en gång att hämnas!

CHÖREN.

Men huru?

CEPRANO.

Beväpnade samlas vi alla hos mig.

CHÖREN.

Ja!

CEPRANO.

Vid midnatt!

CHÖREN.

Vålan!

Hans bitande skämt vi ej längre fördraga;
Nej! låtom oss hämind på den uslingen taga!

(*En grupp af dansande uppfyller salen.*)

CHÖR.

Genom luften toner fara
Kallande till nöjen blott;
Lätt man kunde tro sig vara
Här i ett förtrolladt slott.

Sjette Scenen.

DE FÖRRE. GREFVE AF MONTERONE.

MONTERONE (*utanför scenen*).

Han skall mig höra!

HERTIGEN.

Nej. —

MONTERONE.

Jag vill det! — (*inkommer*).

CHÖREN.

Monterone!

MONTERONE (*till hertigen*).

Ja, Monteron, hvars röst lik himlens tordön
Skall i din festsal dåna. —

RIGOLETTO (*härmar Monterones röst*).

Han skall mig höra!

(*närmar sig Monterone med komisk gravitet*).

Vår spiras höghet städs ni eftertraktat,
Men af vår nåd vi derpå icke aktat!
Nu är ni här igen, för att begära
Er dotters ära,
Som — hur beklagligt — man råkat gå för nära!

MONTERONE (*ser på Rigoletto med en min af retadt förakt*).

Ännu en skymf!

(*till hertigen*).

Ja, till min klagan du måste höra;
Den dina orgier skall evigt störa,

Tills hämnens vällust hvart minne döfvat
 Af denna illbragd, som du föröfvat!
 Och om du lemnar mig i bödelns händer,
 En skräckgestalt till dig? jag återvänder,
 Med blodigt hufvud och med hotfull tunga,
 Som skall med rop om hämnd kring dina öron ljunga!

HERTIGEN.

Håll upp! — tag honom fast!

RIGOLETTO.

Han yrar!

CHÖREN.

Hvilken djerfhet!

MONTERONE (*till hertigen och Rigoletto*).

Hören J begge! — Jag er förbannar!
 Att hetsa en hund på det döende lejon,
 Är lågt, o hertig! — och du, din huggorm!
 Du, som kan häna en faders klagan,
 Var du förbannad! —

RIGOLETTO (*afsidet*).

Hvad hör jag? O fasa!

CHÖREN.

Du djerfve, som hotelsens brandfackla kastar,
 Ibland oss, du sjelf till din undergång hastar!
 O säg hvilken demon ditt vansinne väcker,
 Att herrskarens vrede din tunga ej stäcker!
 Förblindad af hat du din svaghet ej ser,
 O darra för makten och hoppas ej mer!

(*Monterone föres ut af tvänne soldater. Alla de öfriga följa hertigen åt en annan sida. Ridån faller.*)

ANDRA ARTEN.

Ingången till en aflägsen bakgata. Till venster ett oansenligt hus med en liten gård, som omgifves af en stenmur. På gården ett högt träd och en marmorbänk. I muren en dörr, som leder till gatan. Ofvan på muren en terrass, uppburen af arkader. Dörrarne till första våningen leda till terrassen, på hvilken man uppkommer förmedelst en för åskådarne synlig trappa. Till höger den höga trädgårdsmuren och en flygel af grefve Cepranos palats. Det är natt.

Första Scenen.

RIGOLETTO *invecklad i sin kappa.* SPARAFUCILE, *med en lång värja gömd under kappan, följer honom.*

RIGOLETTO.

Den gamle har förbannat mig!

SPARAFUCILE.

Signor!

RIGOLETTO.

Gå — jag har intet!

SPARAFUCILE.

Jag tigger ej — jag är en man,
Som vet begagna vapen.

RIGOLETTO.

En spetsbof?

SPARAFUCILE.

Nej, en som gör er fri från farliga rivaler.
Ni är ej utan —

RIGOLETTO.
Huru? —

SPARAFUCILE.

Ni har en vän der i huset. —

RIGOLETTO (*afsidet*).

Hvad hör jag! — (*högt*) Men om så är då,
Hvad tar du för besväret?

SPARAFUCILE.

Som det er bäst behagar.

RIGOLETTO.

Hur tar du mot din sold?

SPARAFUCILE.

Hälften på förhand ni mig ger
Och resten efteråt. —

RIGOLETTO (*afsidet*).

Du satan!

(*högt*)

Men säg hur kan du drifva
Ditt verk så tyst?

SPARAFUCILE.

Stundom på öppna gatan
Och stundom i min bostad
Står jag på lur om natten
Och när han kommer — en stöt!

(*gör en gest med handen.*)

RIGOLETTO (*afsidet*).

Den skurken! (*högt*) Men i din bostad — säg huru? —

SPARAFUCILE.

Då hjälper mig min syster;
Hon på torgen dansar, är vacker;
Hon lockar offret — och då — — —

RIGOLETTO.

Och sedan? — —

SPARAFUCILE.

I all tysthet — — —

RIGOLETTO.

Jag förstår dig!

SPARAFUCILE.

Se här är instrumentet! (*visar sin värja*).

Männ' det passar?

RIGOLETTO.

Nej, ännu icke.

SPARAFUCILE.

Desto värre för er.

RIGOLETTO.

Hvem vet?

SPARAFUCILE.

Sparafucil — så heter jag.

RIGOLETTO.

En främling?

SPARAFUCILE (*i det han går*).

Ja, Burgunder.

RIGOLETTO.

Hvar finns du — om du behöfves?

SPARAFUCILE.

Här hvarje afton.

RIGOLETTO.

Gå, gå!

(Sparafucil går).**Andra Scenen.**RIGOLETTO (*ensam; följer med sin blick
den bortgående Sparafucil*).

Vi äro lika! Mig tjenar tungan

Och honom dolken! — — —

Jag är en man, som skrattar,
Han en, som mördar!

(efter en paus.)

Den gamle har förbannat mig! —
O menskor, o natur!

J hafven gjort mig till ett vidrigt odjur.
Hur rysligt att vara vanlytt,
Att alltid blott spela narren,
Att, som jag, evigt tvinga sig att skratta!
Mig är nekad de andras arflött — att gråta!
Ofta min unge hertig, vacker och mäktig,
Alltid skämtsam — lycklig,
Halt i sömnen mig säger:

”Narr, kom fram! låt mig skratta!”
Jag måste genast lyda — o hur förbannadt! —
Usle hofmän, hur jag hatar eder alla,
Hvilken njutning att gissla eder!

Ack — att jag elak är,
Hvem, om ej ni, har skulden? —
Dock här jag känner mig förändrad.
Den gamle har förbannat mig! —
Denna tanke, o hvarför väcker den
Alltjemt min fruktan? Skall den mig ofärd bringa?
O nej — det är dårskap!

(öppnar porten med en nyckel och går in på gården.)

Tredje Scenen.

DEN FÖRRE. GILDA *(kommer ut och kastar
sig i hans armar).*

RIGOLETTO.

Gilda!

GILDA.

Min fader!

RIGOLETTO.

Du englablida,
Ack, all min lycka har jag vid din sida,

GILDA.

Så mycken kärlek! —

RIGOLETTO.

Är du mig nära,
Flykta de qual, som min glädje förtära. (*suckar.*)

GILDA.

Hur djupt du suckar, dig sorgen bränner;
O att jag blott kunde mildra din smärta!
Tala för mig om dig — öppna ditt hjerta,
Ack, sjelf din dotter sin familj ej känner!

RIGOLETTO.

Du ingen har.

GILDA.

Säg hvad du heter!

RIGOLETTO.

Det kan jag icke.

GILDA.

Nå — när du aldrig om dig vill tala — —

RIGOLETTO (*afbryter henne*).

Gå aldrig ut!

GILDA.

Ej ens till kyrkan?

RIGOLETTO.

Ja — du har rätt!

GILDA.

Om fadersnamnet för mig du döljer,
Så låt mig veta hvem var min moder!

RIGOLETTO (*med rörelse*).

Bed ej den arme tala om
Fröjd, när hans hem har brunnit!
Hon var den rena engel, som
På smärtans stig jag funnit.

Ensam och vanlytt — tiggare
 Åndock hon älskat mig! —
 Ack men döden, ja döden
 Redan mig röfvat har
 Henne, som så jag älskat.
 Dock att jag dig har kvar,
 Tröst i min plågas dar,
 Derfor min Gud jag tackar.

GILDA.

Hvad bitter sorg! o lugna dig!
 Min fader, hör din dotters kära röst!
 Jag är dig när — gå ej från mig,
 Förrän jag gifvit åt ditt hjerta tröst!
 Jag vet ej hur jag trösta må,
 Men, fader, klaga icke så!
 Din Gilda kan ej se din smärta,
 Den söndersliter hennes eget hjerta. —
 Säg mig ditt namn — och säg mig
 Hvarför du ständigt lider! —

RIGOLETTO.

Mitt namn! ack hvarför — hvad gagnar det,
 Blott du mig kallar fader?
 Bland menskor man mig hatar,
 Ibland för mig man fruktar
 Och stundom man förbannar mig.

GILDA.

Hemland och vänner — och fränder —
 Du allt då måste sakna?

RIGOLETTO.

Hemland — och vänner — och fränder!
 (*Med djup känsla.*)
 Hemland — förtrogna — och fränder,
 Min verld har jag hos dig! —

GILDA.

Kunde jag lyckliggöra
 Ditt lif, hvilken glädje för mig!

(Efter någon stunds betänkande.)

Nu trenne månår alltre'n förflutit
Och stadens hvimmel jag än ej skådat;
O låt mig följa dig ut en gång!

RIGOLETTO.

Nej, nej! — o svara — du kanske redan varit ute?

GILDA.

Nej!

RIGOLETTO.

Godt!

GILDA (*afsides*).

Gud, om han visste! — —

RIGOLETTO.

Akta dig, min dotter! (*afsides*).
Hur lätt det vore att henne följa!
Att narrens dotter med smålek hölja,
O, tänk hvilket ämne till löje!
Hvad fasa! (*ropar inåt*). Hola! —

Fjerde Scenen.

DE FÖRRE. GIOVANNA (*kommer ut*).

GIOVANNA.

Signor!

RIGOLETTO.

Giovanna! Har någon sett mig?
Tala — men sanning! —

GIOVANNA.

Ack nej! alls ingen.

RIGOLETTO.

Rätt väl — och porten åt andra sidan
Är också riglad? —

GIOVANNA.

Ja — som ni vet —

RIGOLETTO.

Nå väl!

GIOVANNA.

Den är —

RIGOLETTO.

Nå säg!

GIOVANNA.

Den är beständigt stängd.

RIGOLETTO (*till Giovanna*).

Öfver blomman troget vakta
Som jag gaf dig att bevara!
Spana noga på hvar fara,
Vaka dagen, natten om!
Må du endast derpå akta
Att ej stormar henne hinna
Och jag städse henne finna
Lika ren, som hit hon kom!

GILDA.

Darra icke för din blomma;
Stormar nå ej hennes stängel,
Ty från himmelen en engel
Skyddande ser ned till mig!
Ack — min moders böner fromma
Vända bort all sorg, all fara
Och sitt doft får blomman spara,
För att lyckliggöra dig! —

Femte Scenen.DE FÖRRE. HERTIGEN (*på gatan, civilt klädd*).

RIGOLETTO.

Jag hörde fotsteg.

(Han öppnar porten till gatan och medan han spejar utåt smyger sig hertigen oförmärkt in på gården och gömmer sig bakom trädet. Han kastar en bors åt Giovanna för att förmå henne att tiga.)

GILDA.

Himmel,
Hvilken beständig misstro! —RIGOLETTO (*till Gilda i det han återkommer*).Är du viss om
Att man aldrig er förföljde? —

GIOVANNA.

Ja! —

HERTIGEN (*afsides*).

Rigoletto! —

RIGOLETTO.

Skulle någon klappa,
Så akta er att öppna! — — —GIOVANNA (*på skämt*).

Ej ens för vår hertig? —

RIGOLETTO.

För honom minst af alla. Farväl du min dotter!

HERTIGEN (*afsides*).

Hans dotter! —

GILDA.

Farväl, dyre fader!

(De omfamna hvarandra, hvarestefter Rigoletto går och stänger porten efter sig.)

Sjette Scenen.

GILDA, GIOVANNA, HERTIGEN på gården; sedan CEPRANO
och BORSA på gatan.

GILDA.

Giovanna, hvad jag mig ångrar!

GIOVANNA.

Säg hvarför det?

GILDA.

Jag har ej talat om den unge mannen.

GIOVANNA.

Nå hvad behöfs det — om du ej redan
Kanhända honom hatar?

GILDA.

Nej, ack han är så vacker; — han bör älskas bara.

GIOVANNA (*väger börsen i handen*).

Han är rik och förnäm, tycks på guldet ej spara.

GILDA.

Men — om som jag ändå han vore ringa,
Min lycka visste då af gränser inga.

Ej ur mitt sinne går

Bilden, som dårat mig;

Glad i min dröm jag får

Hviska: jag älskar . . .

HERTIGEN (*springer hastigt fram, gör
ett tecken åt Giovanna att aflägsna sig, hvarefter han kastar sig för
Gildas fötter och fortsätter den afbrutna strofen.*)

. . . älskar dig!

Ack, om du än en gång de orden sade,
En fröjd som min ej någon dödlig hade!

GILDA (*skrämd*).

Giovanna! — hon lemnat mig — Jag är i fara!

Giovanna! — svara mig — o, hvar kan hon vara? —

HERTIGEN.

Du darrar, — o lugna dig, din fruktan hämma!
Säg, väcks din häfvan af älskarens stämma?

GILDA.

Men säg — hvem visade dig väg till mig?

HERTIGEN (*passionerad*).

Om engel — om demon — hvad gör det dig,
Blott jag är här?

GILDA.

O lemna mig! —

HERTIGEN.

Dig lemna! — Du känner
Då ej den längtan, som mitt hjerta bränner!
Nej, jag vill stanna att lycklig vara
Min ömma kärlek måste du besvara! —
O, kärlek! som morgonens rodnande strimma
Från lifvet jagar du hvar nattlig dimma.
Skönhet din spira är; sällhet din lära;
Hvad är mot dig ändå all jordisk ära?
Och när din stämma, den lockande, talar
Finns ej ett språk som ditt i englars salar.
Kom då — omfamna mig himmelska flicka,
Slut dig så kärleksfull intill mitt bröst! —

GILDA (*afsidet*).

Ack, i hans ögas natt hur ljuft att blicka
Och höra sången af hans kära röst!

HERTIGEN.

Säg åter att du älskar mig! —

GILDA (*blygt*).

Det vet du!

HERTIGEN.

O, hvilken sällhet!

GILDA.

Men säg mig hvad du kallas,
Det borde jag väl veta!

CEPRANO (*till Borsa på gatan*).

Just här är stället —

HERTIGEN (*funderande*).

Jag kallar mig — — —

BORSA.

Nå godt! (*går med Ceprano*).

HERTIGEN.

Carlo Baldi!

Till börden ringa — och student.

GIOVANNA (*inkommer förskräckt*).

Jag hörde steg derute.

GILDA.

Kanske min fader! —

HERTIGEN (*afsides*).

O att jag finge

Den skurken hänga, som oss oroar! —

GILDA (*till Giovanna*).

Fort, öppna porten åt den andra sidan!
Men skynda! —

HERTIGEN.

Säg — älskar du mig?

GILDA.

Och du?

HERTIGEN.

Är din för evigt (*vill nalkas henne*) Nu — —

GILDA (*skjuter honom bort*).

O nej, nej gå — jag darrar,
O gå — och skynda dig! —

BEGGE.

Farväl då min älskling, mitt hopp, min lycka
 Mitt hjerta evigt blott dig tillhör.
 Min trohet aldrig sviker,
 Min kärlek aldrig dör;
 Den bild från mig ej viker,
 Som all min frid förstör.

(Hertigen går in i huset följd af Giovanna. Gilda står en stund och betraktar dörren, genom hvilken han gick ut.)

Sjunde Scenen.

GILDA (ensam).

Carlo Baldi! namn, som så högt jag älskar
 Aldrig skall du gå bort utur mitt minne!
 Dyra namn, hvars ljud alltre'n
 Trängt sig djupt in i min själ,
 Ack, du är mitt hjertas fröjd,
 Allt mitt hopp, min framtids väl!
 Se, — på längtans vingar förd,
 Söker städs min tanke dig,
 Och du blir den sista suck,
 Som med lifvet flyr från mig!

(Stiger upp på terrassen med en lykta i hand.)

Åttonde Scenen.

MARULLO, CEPRANO, BORSA, HOFMÄN på gatan. Alla äro maskerade och beväpnade. GILDA, som är på terrassen, går tillbaka in i huset.

BORSA (pekar på Gilda).

Se der!

CEPRANO.

Det är just hon.

CHÖREN.

Se — hvilken skönhet!

MARULLO.

O ja, en engel!

CHÖREN.

Och denna engel
 Är Rigolettos, — o se hvad hon är skön!

Nionde Scenen.DE FÖRRE. RIGOLETTO (*tankfull*).

RIGOLETTO.

Än en gång! — Hvad för mig hit?

BORSA.

Nu stilla! — till verket — gif akt på mig!

RIGOLETTO (*för sig sjelf*).

Ack, af den gamle blef jag förbannad! —

(högt.)

Hvem är der?

BORSA (*till de andra*).

Var tysta! här ha vi narren!

CEPRANO.

Det är förträffligt — slå ner den skurken!

BORSA.

Nej, han skall straffas med egna vapen.

MARULLO.

Ja — allt är redo!

RIGOLETTO.

Hvem talar der?

MARULLO.

Ah! Rigoletto — godt!

RIGOLETTO (*med ansträngd röst*).

Hvem är der?

Rigoletto.

MARULLO.

Skrik då så lagom! — Jag är —

RIGOLETTO.

Hvem?

MARULLO.

Marullo!

RIGOLETTO.

Jag ser knappt handen — så mörk är natten.

MARULLO.

Du vet ej saken — ett skämt det gäller,
Vi ämna röfva Cepranos maka.RIGOLETTO (*afsidet*).Jag andas åter! (*högt*) Men huru lyckas?MARULLO (*sakta till Ceprano*).

Gif mig din nyckel!

(*till Rigoletto*) Tvifla ej längre!

Med denna listen skall spelet vinnas.

Här ha vi nyckeln! (*räcker nyckeln till Rigoletto*.)RIGOLETTO (*känner på nyckeln*).

Cepranos vapen!

(*lugnad; afsides*)

Ack, all min fruktan var utan orsak!

(*högt*)

Der är palatset — jag vill er hjälpa.

MARULLO.

Men vi ha masker.

RIGOLETTO.

Så mycket bättre!

Gif mig en dylik! —

MARULLO.

Godt, tag den här!

(*sätter på Rigoletto en mask och binder på samma gång för hans ögon med en näsduk, hvarefter han ställer honom invid en stega, som man uppsatt emot terrassen.*)

Håll du i stegen! —

RIGOLETTO.

Ha hvilket mörker!

MARULLO (*till de öfrige*).

Nu är vår narr både döf och blind.

CHÖREN.

Tysta, tysta till hämnd vi skrida

För sitt gyckel han nu skall lida

Och den satsen omsider röna:

”Den sist skrattar han skrattar som bäst!”

Om vi röfva från honom hans sköna,

Sjelf blir narren ju narrad mest.

(Somliga gå upp på terrassen, slå in dörren i första våningen, gå ned och öppna för de andra, som intrusa från gatan, hvarest de kort derefter släpa bort Gilda, hvars mun är tillbunden med en näsduk. Då de draga henne öfver scenen, tappar hon ett skärp.)

GILDA (*på afstånd*).

O hjälp, o hjälp mig — fader!

CHÖREN.

Victoria!

GILDA (*ändå längre bort*).

O hjälp mig!

RIGOLETTO.

Ha de ej slutat än — jag hörde nödrop! —

(*för handen till ögonen*)

Men hvad är detta?

(rycker bort bindeln och masken, då han vid skenet af en qvarglömd lykta igenkänner Gildas skärp; han ser porten öppen, springer in och kommer genast åter, släpande med sig den förskrämda Giovanna; han stirrar på henne med fänig blick, rifver sitt hår, utan att kunna få ifrån sig ett ord. Slutligen efter flere fåfänga försök utropar han:)

Ah! — det är förbannelsen! —

(*faller afdånad till marken*.)

Ridån faller.

TREDJE AKTEN.

En möblerad salong i hertigligen palatset; tvänne dörrar vid sidorna och en större dylik i fonden. Å ömse sidor om den sednare tvänne porträtter i kroppsstorlek af hertigen och hertiginnan. En stor länstol står invid ett bord, beklädt med en sammetsduk.

Första Scenen.

HERTIGEN *(ensam; inkommer häftigt från fonden).*

Man henne från mig röfvat!
 Och när? O Gud! — Blott få minuter innan
 Till hennes boning en sorglig aning
 Med snabba steg mig förde!
 Dörren stod öppen! — Allt var lemnadt öde!
 Hvar skall min saknad nu den hulda söka! —
 Ack hon den enda, renaste bland alla,
 Som i mitt bröst en trogen känsla väckte,
 Hvars kyska blick begärets lågor släckte,
 Och tvang mitt vilda öfvermod att falla,
 Henne från mig man röfvat! —
 Och hvem har vågat det?
 Ack, du min älskling, — vid mitt svärd jag lofvar —
 Ej skall din klagan mana på hämnd förgäfves! —
 Grymt är att tro dig lida,
 Att veta dig i fara
 Och ej hos dig få vara
 Och kämpa vid din sida
 När kanske du med tårar
 Hörs kalla på mitt namn!
 Ej himlen så förunnat!
 Din klagan ohörd blifvit

Af den, som lifvet gifvit,
Om han dig rädda kunnat,
Af den som gerna bytte
Sin krona mot din famn! —

Andra Scenen.

MARULLO. CEPRANO. BORSA och andra hofmän
från fonden.

ALLA.

Hertig, hertig!

HERTIGEN.

Hvad nu?

ALLA.

Vi älskarinnan röfvat

Från Rigoletto!

HERTIGEN.

Jaså — och hvar?

ALLA.

Ur hennes boning!

HERTIGEN (*sätter sig*).

Ha-ha! herätta hur det skett!

ALLA.

I stora kappor och masker höljde,
En qväll, när mörker kring staden låg,
Bort öfver ödsliga gator följde
Till flickans boning värt tysta tåg.
Vår plan var uppgjord att henne röfva,
Sitt värf fick hvar en att sköta om,
Men just som lyckan vi skulle pröfva,
Sjelf Rigoletto ibland oss kom. —
Vi sa' att skämtet Ceprano gällde
Och då han erbjöd sig att stå oss bi,
Emot terrassen vi stegen ställde
Och tvungo narren sjelf att hålla i.

Vi skynda se'n att efter flickan spana
 Och sakens utgång så lycklig var,
 Att först då narren tycks oråd ana,
 Så står han ensam i mörkret kvar.

HERTIGEN (*afsidet*).

Himmel! hvad hör jag? Det är min älskling!

(*högt.*)

Men säg! hvart förden J den arma flickan?

ALLA.

Vi henne gömde i slottet här!

HERTIGEN (*afsidet; glad*).

Hur nära mig min himmel är!

(*reser sig upp.*)

För dig jag ville kasta

Ifrån mig denna flården

Åt dårarne i världen,

Som bländas så deraf!

Nu må till dig jag hasta,

Att du till slut må lära

Hur äfven thronens ära

Af kärleken är slaf!

(*går hastigt ut genom fonden.*)

ALLA.

Förändradt är hans hela skick,

Hvad kan han tänka på?

Ej förr i min, i sätt, i blick

Man skådat honom så!

Tredje Scenen.

DE FÖRRE. RIGOLETTO (*inkommer från höger och försöker under det han smågnolar dölja sin upprörda sinnesstämning*).

MARULLO.

Der ha' vi Rigoletto!

ALLA.

Det är han! Han gnolar.

Se — god morgon, Rigoletto!

RIGOLETTO (*afsidet*).

Här träffar jag dem alla!

CEPRANO (*till Rigolletto*).

Nå — hvad nytt för i dag?

RIGOLETTO (*härmar honom*).

Nå — hvad nytt för i dag! — Att dina öron
Med hvar dag växa längre!

ALLA (*skrattande*).

Ha, ha!

RIGOLETTO (*spanar med orolig blick åt
alla sidor; afsides*).

Hvar ha' de gömt den arma? —

ALLA (*afsidet*).

Hvad oro i hans blickar!

RIGOLETTO (*högt*).

Hvilken lycka

Om ingen har förkyllt sig!
Vinden var kall vid midnatt.

MARULLO.

Hvilken midnatt? —

RIGOLETTO.

Ja — jag gratulerar!

MARULLO.

Till min sömn? — Jag tackar!

RIGOLETTO.

Jaså — du sovit! — det var jag då som drömde!

(Blir varse en näsduk på ett bord och springer oroligt fram och undersöker namnet.)

ALLA.

Se — hur han går och söker!

RIGOLETTO (*kastar näsduken ifrån sig*)

Det är ej hennes! —

Är ej hertigen vaken? —

ALLA.

Nej, ännu han sofver.

Fjerde Scenen.

DE FÖRRE. EN AF HERTIGINNANS PAGER.

PAGEN.

Hertiginnan vill tala med sin make!

CEPRANO.

Han sofver!

PAGEN.

Nyss man honom sett härinne.

CEPRANO.

Nu han jagar! —

PAGEN.

Utan pager, — utan vapen? —

ALLA.

Är det så svårt för dig att fatta

Att han vill ostörd vara? —

RIGOLETTO (*som hela tiden i tysthet gifvit akt på samtalet, rusar hastigt fram midt ibland dem och utropar:*)

Ha! Hon är dä här! — Kanske derinne? —

ALLA.

Hvem? —

RIGOLETTO.

Den flicka, som om natten

Utur mitt hem ni röfvat!

Nu har jag henne funnit! Hon är här! —

ALLA.

Jaså — din älskarinna tänker här du söka? —

RIGOLETTO.

Nej — men min dotter!

ALLA.

Var det hans dotter? —

RIGOLETTO.

Ja — min dotter! — Öfver denna seger
Ni skratten icke längre? Hon är der! —
O jag ber er — gif henne åter!

(Springer häftigt till mellersta dörren, men hofmännen stänga honom vägen.)

Fala hofmän! Som tjufvar i natten
Ni kringsmugit att sjelfsvåld föröfva,
För att örnen hans unge beröfva
I hans näste er hemgång ni haft! —
Gif mig åter vanhelgade skatten
Eller — af er förbannade skara
Ej en enda min hämndlust skall spara,
Ty förtviflan fördubblar min kraft!
Öppna genast — dessa dörrar! Fege skurkar!
Fort undan, J penningetörstande trälar! ja, undan!

(Han rusar ånyo emot dörren, som åter försvaras af hofmännen; han brottas med dem en stund, hvarefter han återvänder uttrötad till avantscenen.)

Ack, ni alla mot en enda! — *(gråter.)*

Hur uselt! alla emot mig! —

Ha! Se — jag gråter. Marullo, o hör mig!

Du är ädel — du ensam har hjerta.

Säg, o säg mig — hvar är hon förborgad?

Ej sannt? I palatset — kanske just derinne!

O hvar kan hon vara? Du tiger? Ve mig! —

(bedjande.)

Ädle herrar! Min harm mig förlåten!

Gifven dottern — så bittert begräten —

Åt den gamle tillbaka och ständigt

Skall han blifva till döden er slaf! —

Femte Scenen.

DE FÖRRE. GILDA (*kommer ut från rummet till venster och kastar sig i fadrens armar*).

GILDA.

Min fader!

RIGOLETTO.

Himmel, min dotter! —

J herrar! Min rikdom, min glädje
Är hon allena! — O var lugn, min dotter!
Frukta ej mera! Det var skämt blott — icke sannt?
(till hofmännen.)

Nyss har jag gråtit, — nu jag skrattar! —
(till Gilda.)

Men hvarför dina tårar? —

GILDA.

Min blygsels stumma vittnen!

RIGOLETTO.

Himmel — hvad hör jag?

GILDA.

Blott du, min fader, må se mitt anlet rodna! —

RIGOLETTO (*vänder sig om till hofmännen med en befallande gest*).

Fort härifrån — J alle! — —

Och om er hertig denna dörr vill nalkas,

Spärren genast honom vägen —

Och sägen att jag er befallt! —

(Han kastar sig i den stora lädstolen.)

ALLA (*afsides*).

Att en narr till yrsel mana

Aldrahelst man undgå bör;

Låt oss ändå noga spana

Obemärkt på hvad han gör!

(De aflägsna, sig genom fonden och tillsluta dörrarne efter sig.)

Sjette Scenen.

RIGOLETTO. GILDA.

RIGOLETTO.

Tala! Vi ä' allena.

GILDA (*afsides*).

Gud gif mig styrka och mod!

(högt.)

Ofta i bönkapellet,
 Dit mig Giovanna förde,
 Såg jag en vacker yngling,
 Som all min andakt störde;
 Ty fast hans läppar tego,
 Hans blick jag snart förstätt.
 Tyst i går afton kom han,
 Aldrig kan jag det glömma —
 Sade sig ringa vara,
 Talade ord så ömma,
 Svor att invid mitt hjerta
 Fann han sin lycka blott.
 Han gick — han gick! —
 Ack — strålen af ett nyfödt hopp
 Knappt i min själ sig trängde,
 Då i ett nu — en röfvartrupp
 In genom porten sprängde,
 Och med af smädelserna äggadt nit
 Sitt arma offer släpade de hit!

RIGOLETTO.

Gud! jag så varmt dig bedit
 Att sjelf få begabbad vara,
 Blott att af nåd du ville
 Mitt barn hvarje skymf bespara! —
 Hvar lifdömd ju sin bönvall har
 Förrän hans bila höjes,
 Men — fåfängt för narren dess hugg fördröjes,
 Hans bönvall är icke kvar!

Arma dotter! gråt vid mitt hjerta,
Luta ditt hufvud här vid mitt bröst!

GILDA.

Fader! du är mig en engel af tröst!

RIGOLETTO.

När jag fulländat här hvad än jag har att göra
Från detta land jag lofvar att dig föra.

GILDA.

Ack, ja!

RIGOLETTO.

Blott på en dag hur allting är förändradt!

Sjunde Scenen.

DE FÖRRE. EN OFFICER och grefve DI MONTERONE komma
in från höger och gå tvärs öfver scenen. Den sednare är om-
gifven af vakt.

OFFICEREN.

Låt opp! Monterone vi föra i häkte! —

MONTERONE (*stannar framför hertigens
porträtt och utbrister:*)

Om fäfangt mot dig min förbannelse ljungat,
Och himmelens blixtrar ej hinna din hjessa,
Så lef då i lycka och njutning som förr! —
(*går ut ömgifven af vakten.*)

RIGOLETTO.

Du irrar dig gamle! *Din hämnd skall bli min!* —

Åttonde Scenen.

RIGOLETTO. GILDA.

RIGOLETTO.

Ja, vid Gud, — den stunden nalkas,
Då mitt straff på dig skall falla,

Då uti ditt hjertblod svalkas
Skall det hat, du väckt hos mig,
Ja jag svär vid dödar alla!
Narrens hämnd skall krossa dig.

GILDA.

O, min fader! smärtan åter
Har din själ med blindhet slagit!
O förlåt! — Som du förläter
Skall dig himlen tillgift ge.

(afsides.)

Ack, för den, som mig bedragit
Jag hos Gud om nåd vill be!

(De gå ut i fonden.)

Ridån faller.

FJERDE AKTEN.

Ett ödsligt ställe vid stranden af Mincio. Till venster ett halft förfallet hus om två våningars höjd, framställande för åskådaren genom en öppen hvalfdörr det inre af ett eländigt vörds hus. Från nedre våningen leder en trappa upp till vinden, i hvars inre man genom ett fönster utan rutor kan varseblifva en tarflig säng. På den sidan, som vetter åt gatan en dörr. Muren är så förfallen att man genom dess springor kan utifrån se hvad som tilldrager sig innanför. På andra sidan floden synes i fjerran staden Mantua. Det är natt.

Första Scenen.

RIGOLETTO och GILDA på gatan. Den sednare synes orolig. SPARAFUCIL sitter innanför vid ett bord, sysselsatt med att polera sitt gehäng utan att märka hvad som passerar utanför.

RIGOLETTO.

Min Gilda!

GILDA.

Fader!

RIGOLETTO.

Kan ej tiden

Förjaga denna kärlek?

GILDA.

Ack, aldrig!

RIGOLETTO.

Arma blödande hjerta, plundradt och fridlöst!
Dock — jag svurit har att hämnas.

GILDA.

Förlåt honom, fader!

RIGOLETTO.

Säg skulle än du älska
Om jag kan visa att han dig bedragit? —

GILDA.

Jag vet ej! — dock säkert han mig älskar.

RIGOLETTO.

Han!

GILDA.

Ja!

RIGOLETTO.

Nåväl, så se derinne!

*(Han leder henne intill en springa i muren.)*GILDA *(ser in i huset).*

Det är en annan!

RIGOLETTO.

Men — snart han kommer.

Andra Scenen.

DE FÖRRE. HERTIGEN *(klädd såsom kavalleri-officer,
inkommer genom en liten dörr till venster).*

GILDA *(spritter till).*

Ack, dyre fader!

HERTIGEN *(till Sparafucil).*

Två saker jag önskar!

SPARAFUCIL.

Hvilka? —

HERTIGEN.

Först en flaska — se'n ett rum!

RIGOLETTO (till Gilda).

Du ser hans ädla vanor!

SPARAFUCIL (afsides i det han går in i ett närbeläget rum).

En lustig pojke! —

HERTIGEN.

Äck, som ett ljun så lätt
 Är hvarje qvinna.
 Fåfångt att finna
 En, som sin tro bestod!
 Än uti leendet,
 Än uti tåren,
 Skönjas ju spåren
 Af hennes vankelmod.

Lätt den bedrages, som
 Tror hennes tycken,
 Då hon för nycken
 Söker blott tidsfördrif.
 Men — fast hon vexlar om,
 I kärleksruset
 Hon ändå ljuset
 Sprider i mannens lif! —

(Sparafucil inkommer med en butelj och två glas, som han ställer på bordet, hvarefter han med knappen af sin långa värja slår två slag i taket. Vid denna signal kommer Maddalena, klädd såsom Ziguenerska, lätt nedhoppande utför trappan. Hertigen springer fram för att ta henne i fann, men hon undviker honom. Under tiden går Sparafucil ut för att samtala med Rigoletto, som stannat på gatan, medan Gilda oafbrutet genom murens springor ser hvad som tilldrager sig innanför.)

SPARAFUCIL (till Rigoletto).

Vår man är der! Skall han lefva eller dödas?

RIGOLETTO.

Derom jag längre fram med dig vill tala!

(Sparafucil aflägsnar sig bakom huset längs efter floden.)

Tredje Scenen.

GILDA och RIGOLETTO på gatan. HERTIGEN och MADDALENA innanföre.

HERTIGEN.

I glädtig dans — mitt vackra barn —
Jag såg dig härom dagen,
Och af din skönhet, växt och gång
Jag blef så varmt betagen.
Se'n dess mitt lugn försvunnit
Och blott för dig jag brunnit.

MADDALENA (*skrottande*).

Ha, ha — och för tusen andra,
Som nu till glömska vandra;
Ty ni ser ut att vara
En kärlekshjette bara.

HERTIGEN (*vill omfamna henne*).

Ja — jag är ett odjur! —

GILDA.

O, dyre fader!

MADDALENA (*undviker honom*).

Låt bli mig då — ditt odjur!

HERTIGEN.

Hvarför frukta?

MADDALENA.

Var stilla!

HERTIGEN.

Ack darra ej för mig,
Låt mig en gång få nalkas
Och denna stund allen med dig
I kärlek och i löje skalkas!
(*fattar hennes hand.*)
Så räck mig denna hvita hand —

MADDALENA.

Helt visst ni skämtar bara!

HERTIGEN.

Nej, nej!

MADDALENA.

Jo, säkert!

HERTIGEN.

Omfamna mig!

GILDA.

O, falske!

MADDALENA.

Dåre!

HERTIGEN (*leende*).

Ja, blott af kärlek.

MADDALENA.

Ert gyckel lyckas bättre
Kanhända hos en ann'! —

HERTIGEN.

Nej — jag vill bli din man.

MADDALENA.

Kan du kontrakt mig gifva?

HERTIGEN.

Jag svär att trogen blifva! —

RIGOLETTO (*till Gilda*).

Har du ännu hört nog?

GILDA (*afsides*).

Hur grymt han mig bedrog! —

HERTIGEN (*till Maddalena*).Ack, att alltid dig behaga
Och att mot din kärlek svara

Skall min hela sträfvan vara
Om du blott vill älska mig!
Heldre må mitt lif du taga
Än jag trolös blir mot dig!

MADDALENA.

Jag må skratta åt din saga,
Dina eder kan du spara —
Jag är van vid sådan snara,
Derför fångar den ej mig.
Nej, försök att dem behaga
Som ha lust att tro på dig!

GILDA (*för sig*).

Ack hur lågt att så bedraga,
Att ej ed, ej tro bevara,
Att för stundens nöje bara
Kunna så förnedra sig!
Arma hjerta, alltför svaga,
Sveket har förkrossat dig!

RIGOLETTO (*till Gilda*).

Barn! här hjälper ej att klaga,
Han har ljugit! — Ingen fara! —
För sitt dåd han skall få svara
Inför himmelen och mig!
Hämnden skall ur molnen jaga
Himlens åskor kring hans stig! —
Hör mig! Gå till vår boning —
Sadla hästen — tag allt guldet
Och den mansdrägt jag lagt fram för dig
Och skynda till Verona!
Re'n i morgon är jag der. —

GILDA.

Hvarför nu ej?

RIGOLETTO.

Nej — omöjligt.

GILDA.

Jag darrar!

RIGOLETTO.

Gå! —

(Gilda går. Under denna och följande scen samtala hertigen och Maddalena och dricka om med hvarandra. När Gilda har aflägsnat sig, går Rigoletto bakom huset och återkommer med Sparafucil, åt hvilken han uppräknar penningar.)

Fjerde Scenen.

SPARAFUCIL, RIGOLETTO, HERTIGEN och MADDALENA.

RIGOLETTO.

Du begärde tjuge scudi? Der har du tio!
Den andra hälften sedan — —
Du tror han stannar?

SPARAFUCIL.

Ja!

RIGOLETTO.

Jag skall vara här vid midnattstid.

SPARAFUCIL.

Behöfs ej!

Jag kan ensam kasta liket i strömmen. —

RIGOLETTO.

Nej, nej! Det vill jag göra sjelf.

SPARAFUCIL.

Välän! säg mig hans namn!

RIGOLETTO.

Kanske mitt du ock vill höra? —
Han heter *Skulden* — och jag *Vedergällning!*

(Rigoletto går. Himlen mulnar allt mer och åskan börjar gå.)

Femte Scenen.

DE FÖRRE utom RIGOLETTO.

SPARAFUCIL.

Ett oväder nalkas —
Och mera mörk blir natten!

HERTIGEN (*vill omfamna henne*).

Maddalena!

MADDALENA (*drar sig undan*).

Stilla, stilla! Se min broder kommer! —

HERTIGEN.

Än se'n då? (*Åskan höres*).

MADDALENA.

Hör åskan! —

SPARAFUCIL (*i det han kommer in*).

Det regnar re'n i strömmar.

HERTIGEN.

Så mycket bättre!

Då blir jag kvar.

(*till Sparafucil*).

Sof du i stallet

Eller i helvetet — hvar du behagar.

SPARAFUCIL.

Jag tackar!

MADDALENA (*sakta till hertigen*).

Nej — gå för all del!

HERTIGEN (*sakta till Maddalena*).

I detta vädret? —

SPARAFUCIL (*sakta till Maddalena*).En vinst på tjuge scudi. (*högt till hertigen*) Gerna

Vill jag åt er mitt rum upplåta!

Ni skall få se det — om ni behagar följa ...

(*Han tar ett ljus och går till trappan*).

HERTIGEN.

Välan — låt se — gå på — jag följer.
(*Hviskar några ord i örat på Maddalena och följer Sparafucil.*)

MADDALENA.

Ack, arme yngling! — vacker och gladlynt! —
(*Det åskar.*)

Himmel, hur hemsk är natten! —

HERTIGEN (*uppkommen på vinden ser sig omkring.*)

Här sofver man i fria luften!
Men hvad gör det? — God natt!

SPARAFUCIL.

Må himlen er beskydda! (*går.*)

HERTIGEN.

Det sägs man sofver godt i fattigmännens hydda!
(*Han lägger ifrån sig hatt och värja och kastar sig på sängen der han innan kort insomnar under det han gnolar sin visa:*

"Ack som ett fjum så lätt
Är hvarje qvinna etc."

Maddalena har satt sig vid bordet och synes försänkt i tankar. Sparafucil kommer ned igen, närmar sig bordet och dricker ur samma flaska det vin, som hertigen lemnat, hvarefter han står några ögonblick tankfull. Slutligen reser sig hastigt Maddalena och säger:)

MADDALENA.

I sanning, jag gossen förtjusande finner.

SPARAFUCIL.

Å ja! tjuge scudi på honom jag vinner.

MADDALENA.

Blott tjuge — så litet — långt mer är han värd.

SPARAFUCIL.

Gå — se om han sofver! Se'n ge mig hans svärd!
(*Maddalena går upp på vinden och betraktar den sofvande hertigen, synes derefter på balkongen, men går straxt ned igen.*)

Sjette Scenen.

DE FÖRRE. GILDA (*synes i fonden, klädd i mansdräkt med stöflor och sporrar. Hon närmar sig sakta värdshuset under det Sparafucil dricker sitt vin. Blixtarne och äkslagen blifva allt tätare.*)

GILDA.

Jag tvekar ej längre — mig kärleken manar.
Förlåt mig, min fader!

(*Det åskar.*)

Hur ryslig är natten!
Beskydde mig Gud! —

MADDALENA (*har nedkommit med hertigens värja och lägger den på bordet.*)

O broder!

GILDA.

Hvem talte?

(*Hon ser genom springan.*)

SPARAFUCIL (*ond.*)

Hvad är det du vill? —

(*söker i ett gammalt skåp.*)

MADDALENA.

Apollo han liknar i skönhet.
Vi älska hvarandra — o broder,
Låt honom få lefva!

GILDA (*lyssnande.*)

O, himmel!

SPARAFUCIL (*kastar fram på scenen en stor llnnesäck.*)

Säg passar den säcken?

MADDALENA.

Till hvad? —

SPARAFUCIL.

I den din Apollo, se'n väl han förblödt,
Skall sänkas i strömmen. —

GILDA (*afsides, förskräckt*).

En mördareboning!

MADDALENA.

Ditt guld kan du vinna, fast honom du skonar,
Det kan jag försäkra. —

SPARAFUCILE.

Det tror jag dock knappast.

MADDALENA.

Så hör! hvad jag menar jag vill dig förklara:
Du fått tio scudi af puckeln alltredan
Och tio han lofvat att gifva dig sedan;
Nå väl — döda honom, när åter han kommer,
Och så — i hans fickor du finner din rest.

SPARAFUCILE.

Hvad är det du säger? Du illa mig känner.
Är jag då en spetsbof, som stjal eller mördar?
Jag ingen förräder af kunder och vänner —
När puckeln betalat — är hörsamhet bäst.

MADDALENA.

Jag ber för hans lif!

SPARAFUCIL.

Du beder förgäfves.

MADDALENA (*vill springa uppför trappan*).

Nå väl -- må han fly!

GILDA (*för sig*).

Du har dock ett hjerta!

SPARAFUCIL (*håller Maddalena tillbaka*).

Mitt löfte är gifvet.

MADDALENA.

Än sen? —

SPARAFUCIL.

Nå men guldets?

MADDALENA.

Förbarmande, broder! — O skänk honom lifvet!

SPARAFUCIL.

Går någon förbi innan tolfslaget klingar,
Så döda vi honom och släppa den här.

MADDALENA.

Så mörk är ju natten och ovädret tvingar
En hvar, som har hem, att förbli der han är.

GILDA.

O Gud hvilken tanke! — om offret jag bringar
Förlåtelse, fader, af dig jag begär.

(Man hör klockan slå half tolf.)

SPARAFUCIL.

En halftimme ännu!

MADDALENA *(gråtande)*.

O dröj ännu — broder!

GILDA.

Ha — denna kan gräta — och jag skulle tveka!

(med beslutsamhet)

Jag svor att förblifva dig trogen i döden!
Nåväl! Jag dig räddar åt sällare öden.

(Går fram och bultar på dörren.)

MADDALENA *(ifrigt)*.

Det klappar!

SPARAFUCIL.

Det var blåsten!

(Gilda bultar ånyo.)

MADDALENA.

Det klappar helt säkert.

SPARAFUCIL.

Hur sällsamt! — Hvem der? —

GILDA (*utanföre*).

En fattig, som beder
Att få öfver natten en fristad hos eder.

MADDALENA.

Nog lång blir den natten!

SPARAFUCIL.

Jag genast skall öppna. —

(*Söker i ett gammalt skåp.*)

MADDALENA.

Nu skynda dig broder att dådet fullända!
Se'n tiggarn du dödat kan gästen gå fri.

SPARAFUCIL (*sedan han funnit ett vapen*).

Så, gå då och öppna! Hvad helst än må hända,
Har gubben sitt byte och pengarna vi.

GILDA.

Ack — djupt i min själ så oroliga tankar
Sig hvälfva, som böljor på skummande sjö! —
Förlåt mig min fader — ack, förlåt din dotter!
Hon kunde blott älska, förskjutas — och dö.

MADDALENA.

Skynda dig!

SPARAFUCIL (*ställer sig bakom dörren
med en dolk*).

Öppna!

MADDALENA (*öppnar dörren, sedan hon
först tillslutit den stora hvalfdörr, som stått öppen för åskådarne*).

Stig in! —

(*Gilda går in; dörren till gatan stänges efter henne och allt höljes
i mörker och tystnad.*)

GILDA (*träffad af Sparafucils dolk*).

Himmel! — O förlåt dem båda!

MADDALENA och SPARAFUCIL.

Fulländadt!

Sjunde Scenen.

RIGOLETTO (*ensam; han inkommer från fonden insvept i en vid kappa. Stormens våldsamt har aftagit och man hör blott i fjerran några åskslag.*)

RIGOLETTO.

Ändtligen nalkas den hämnande stunden!
I trettio långa dagar på den jag väntat,
Medan blod jag gråtit —
Allt under larfven af ett spefullt löje.

(*Går och undersöker dörren.*)

Men stängd är ännu dörren; — än är ej tiden inne!
Jag väntar. — O hvilken natt af fasa!
Ljungande moln på himlen!
På jorden hämnd och blodskuld! — —
Ack, i denna stund hur stor jag mig känner!

(*Man hör klockan slå tolf.*)

Midnattsklockan! —

Åttonde Scenen.

RIGOLETTO. SPARAFUCIL (*innanför*).

SPARAFUCIL.

Hvem der?

RIGOLETTO.

Jo, jag!

(*vill gå in.*)

SPARAFUCIL.

Nej, vänta!

(går in och återkommer med en säck.)

Se hit! — här har du mannen! —

RIGOLETTO.

Nå, prägtigt! — En fackla! —

SPARAFUCIL.

En fackla? — Nej — mina pengar! —

(sträcker fram handen; Rigoletto ger honom en börs.)

Skyndom att kasta'n i strömmen!

RIGOLETTO.

Nej! — det gör jag ensam.

SPARAFUCIL.

Som ni behagar! Här är det för grundt.

Der borta strömmen är som djupast!

Skynda att ingen blir er varse! God natt!

*(går tillbaka in till sig.)***Nionde Scenen.**

RIGOLETTO sednare HERTIGEN.

RIGOLETTO.

Han är der — och död! — men tyst — låt oss se efter!
 Dock hvarför? Jag ser hans sporrar i mörkret glittra.
 O att oss världen såge! — Här är ju narren!
 Der är hans höge furste! se invid mina fötter
 Han ligger — *(skrattande)* den stolte! —
 Så får min smärta i hämndens njutning domna.
 Hans graf blir flodens bölja,
 Hans svepning dessa nötta slarfvor! —
 Till strömmen!

(Ämnar släpa säcken till strömmen, då han i samma ögonblick får höra hertigens röst.)

HERTIGEN (*går sjungande öfver scenen
i fonden.*)

”Ack, som ett fjun så lätt
Är hvarje kvinna etc.”

RIGOLETTO (*stannar förskräckt och skriver till.*)

Hvad var det? — Hvilken lek af nattens gastar!
Nej, nej — det är han! — Död och förbannelse! —
(*rusar fram till Sparafucils boning.*)

Hola! Bandit! — Din usling! —
(*går tillbaka till säcken.*)

Hvem är den här då — i hans ställe?
Jag ryser — en mensklig varelse! —

Tionde Scenen.

RIGOLETTO och GILDA.

RIGOLETTO (*sliter sönder säcken och studsar tillbaka af fasa med ett hjertslutande rop.*)

Min dotter! — Min egen dotter! —
Dock nej — det är omöjligt.
Hon har rest till Verona.
Var det ett bländverk? —

(*kastar sig på knä. Det bläxtrar ånyo; med ett förtvifladt utrop.*)

Det är hon! —

O Gilda! Min dotter, kan du mig svara!
Hvem har mördat dig — arma?

(*rusar upp till dörren och slår häftigt på densamma.*)

Hola!

Ha — ingen! — Allt är tyst! —
(*går tillbaka till Gilda.*)

Min dotter!

Mitt barn — o min Gilda! —

GILDA (*svagt.*)

Ah — hvem ropar?

RIGOLETTO.

Hon talar — hon rör sig — hon lefver.
O himmel — du, min enda fröjd på jorden,
O se — o känn igen din fader!

GILDA.

Är det min fader?

RIGOLETTO.

Gud! hur förfärligt!
O säg, hvar är du sårad? Tala!

GILDA (*pekar på hjertat*).

En dolk — här — här i mitt bröst...

RIGOLETTO.

Hvem har dig mördat?

GILDA.

Min är skulden. Jag sjelf dig bedragit,
Blott af kärlek jag mig offrat för honom!

RIGOLETTO.

Himlens Gud! Har du så mig förskjutit
Att det straff, som jag brottet beredde,
Blott den nattliga dödsbädden redde
Åt den engel, som intet förbrutit?

GILDA.

Ack dyre fader — förlåt oss båda
Och välsigna — ja välsigna din dotter!
Snart jag hos Gud vid min moders sida
Evigt får bedja för honom och dig! —

RIGOLETTO.

Nej må du än hos din fader förbida!
Se min förtviflan — o lemna ej mig! —

Nej — du får icke dö — du är mig så kär,
O betänk huru tröstlös, hur ensam jag är! —

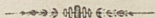
GILDA.

Jag kan — ej mer! — O förlåt mig, min fader!
(hon dör.)

RIGOLETTO.

Gilda! — Min dotter! — Redan dödens! —
Ha — det var förbannelsen! —
(Faller afdånad öfver sin dotters lik.)

Slut.

Opera-Repertoire.

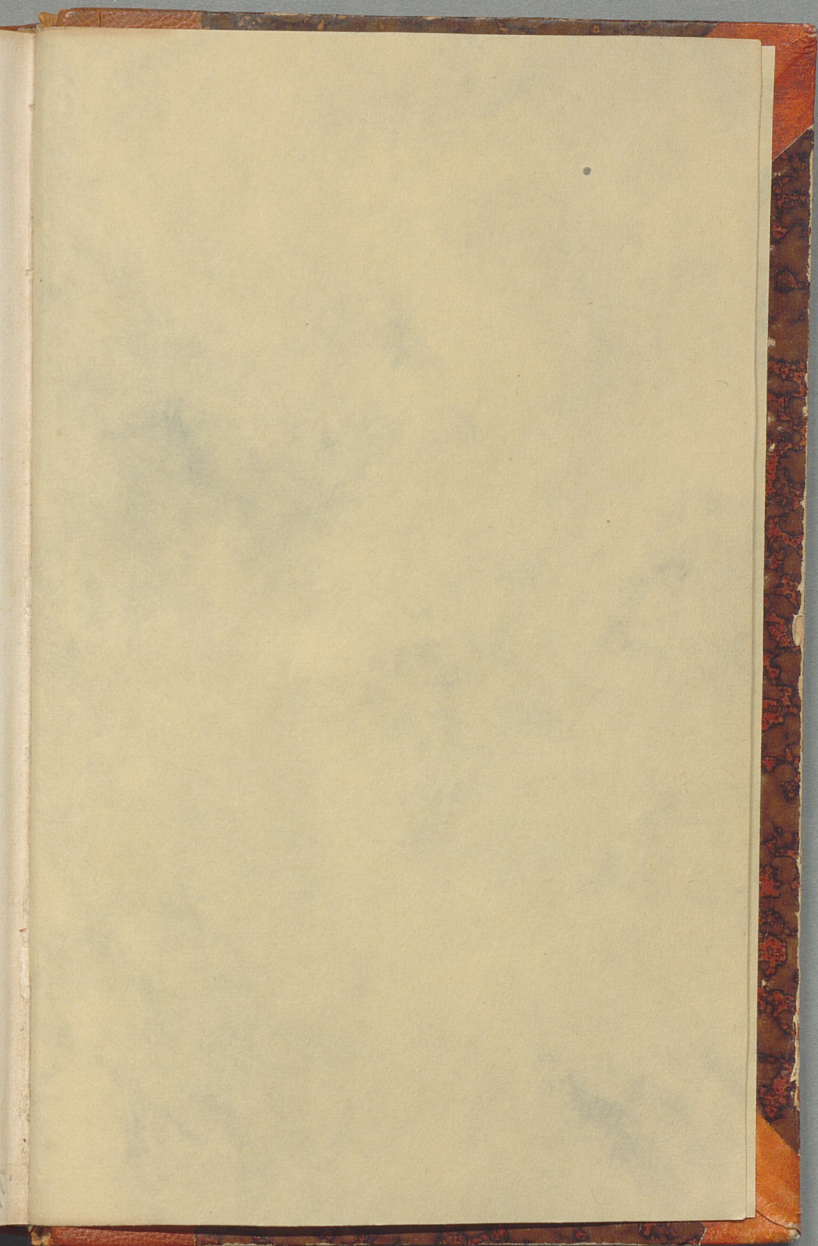
På ALB. BONNIERS förlag har utkommit följande operatexter:

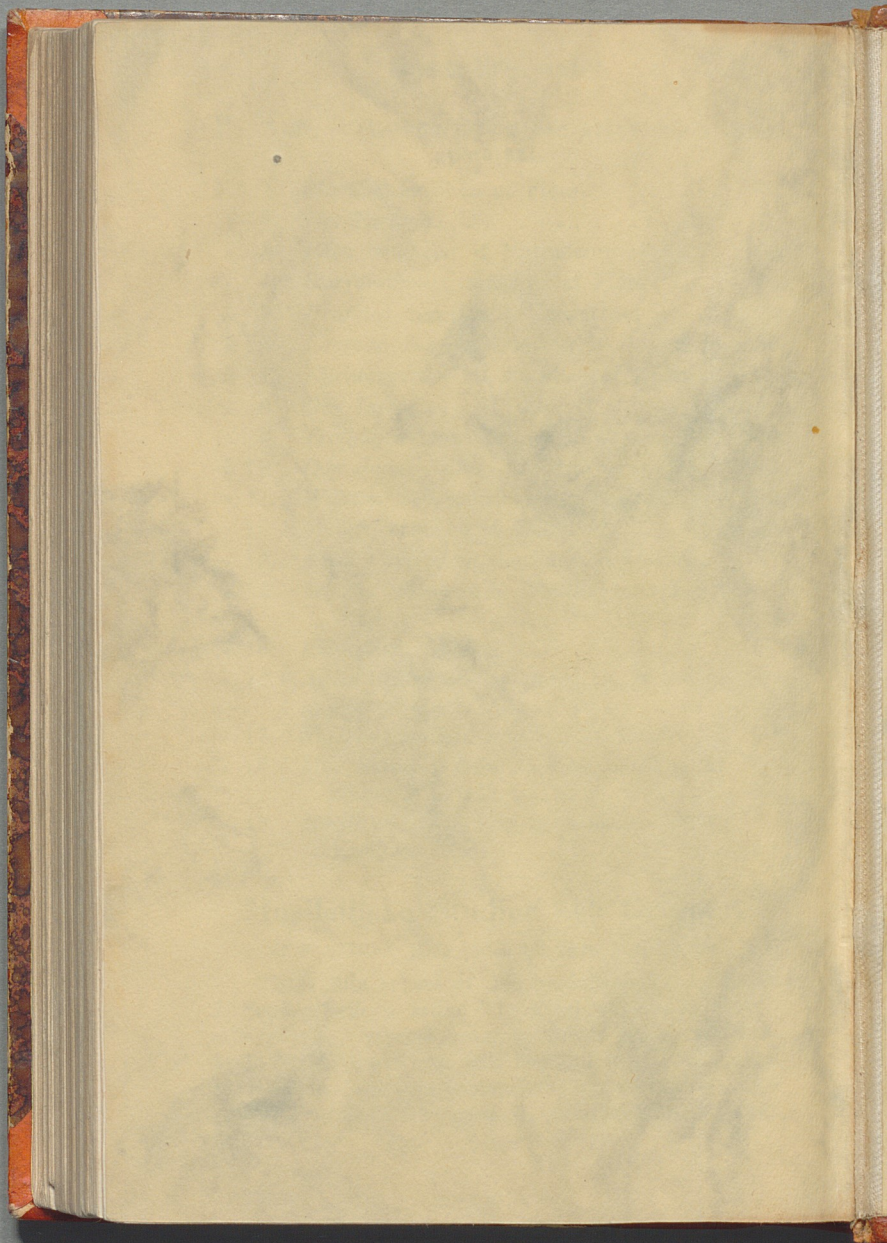
N:o 1.	<i>Martha</i> , musiken af Flotow	75.
» 2.	<i>Dr. Tartaglia</i>	75.
» 3.	<i>Eden</i> , musiken af Mercadante	75.
» 4.	<i>Storfurstinnan</i> , musiken af Flotow	75.
» 5.	<i>Profeten</i> , musiken af Meyerbeer	75.
» 6.	<i>Lucrezia Borgia</i> , musiken af Donizetti	50.
» 7.	<i>Nürnbergerdockan</i> , musiken af Adam	50.
» 8.	<i>Den Döfve</i> , dito dito	50.
» 9.	<i>Trollflöjten</i> , musiken af Mozart	50.
» 10.	<i>Don Juan</i> , dito dito	75.
» 11.	<i>Wilhelm Tell</i> , musiken af Rossini	50.
» 12.	<i>Joseph</i> , musiken af Mehul	25.
» 13.	<i>Kung Carls Jagt</i> , musiken af Pacius	25.
» 14.	<i>Muntra Fruarna i Windsor</i> , musiken af Nicolai	50.
» 15.	<i>Friskyttan</i> , musiken af Weber	50.
» 16.	<i>Advokaten Pathelin</i> , musiken af Jacopo Foroni	50.
» 17.	<i>Figaros Bröllop</i> , musiken af Mozart	50.
» 18.	<i>Den Stumma från Portici</i> , musiken af Auber	50.
» 19.	<i>Nattlägret i Granada</i> , musiken af C. Kreutzer	50.

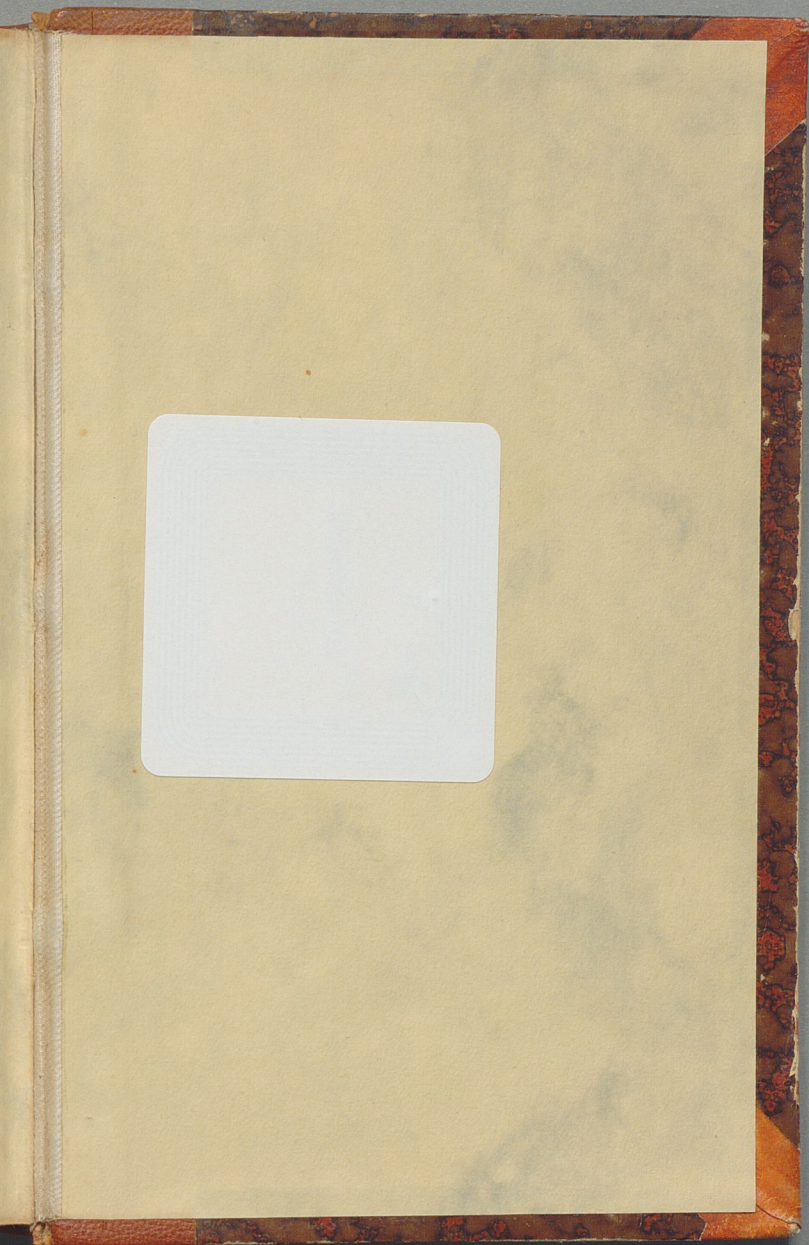
Musikaliska Studier och Kritiker,

af P. SCUDO. 3:ne häften tillsammans 3: 85 öre.

Detta lilla arbete af den genialiska Venetianaren P. Scudo, hvilken sedan längre tid tillbaka är Musikreferent för Pariser-Journalen "Revue des deux Mondes", förtjenar att egas och läsas af hvarje Musikvän. — Häftena innehålla genomförde uppsatser om *Don Juan*, *Profeten*, *Beethoven* m. fl. musikaliska ämnen.

Kungl. biblioteket, Stockholm

50001

000 577 548

www.books2ebooks.eu